

Haljala vallavalitsus on tunnustatud kaugtööd praktiseeriv ja vaimset tervist väärtustav organisatsioon
lk 2

Essu Selts tähistas 20. tegutsemisaastat mõttetalgute ja peoga
lk 5

Sinu sekkumine võib päästa kellegi elu
lk 6

November 2023, nr 10

Fotod: Ain Liiva

Haljalast jõudis kõigi eestlasteni kontsert „Issi, isa, paps ja taat” ning presidendipaar külastas Haljalat

Oli see alles isadepäev! 12. novembril jõudis Haljalast kõigi Eestimaa inimesteni isadepäeva kontsert „Issi, isa, paps ja taat” ning Haljalat külastas Vabariigi President Alar Karis ning presidendibi-kaasa Sirje Karis, kes tervitas kõnega ka kõiki isasid.

Kontsertlavastus, mis valmis lavastaja Neeme Kuninga käe all, rääkis loo isaks olemisest läbi nelja põlvkonna. Lavale astusid nii kohalikud laululapsed ja rahvamuusikud kui ka meie vallast sirgunud tuntud tegijad.

Isadepäeva kontserdil astusid lavale:

Haljala segakoor, Võhma seltsimaja segakoor, Tõnu Naissoo trio, ansambel Lonitseera, Marten Kuningas, Haljala kooli mudilas-, laste- ja poistekoorid, Gerli Padar-Parmas, Tõnis Leemets, Lahemaa Rahvamuusikud, Kadri Voorand, Mihkel Mälgand, solistidena Valdek Kilk, Roger Privoi, Kristelle Urmet, Regina Sundejeva, Raidon Aso. Humoorikaid vahedialooge esitasid: Raidon Aso, Tambet Francis Devaney, Oskar Kaupmees ja Villem Lipp. Koore juhendasid Elene Altmäe, Viivi Voorand ja Sven Rannar. Kõik need artistid ja kaunid loos vormis lavastuseks Neeme Kuningas.

Kontsert olid imeline, puudutas südant ning andis võimaluse mõelda, kui oluline on koos veedetud aeg oma pere, sõprade, küla- ja vallarahvaga. Pole vähemutki kahtlust, et kultuur elab ja hingab Haljalas ning ikka meie tegijatega ühes rütmis.

Aitäh esinejatele! Aitäh juhendajatele! Aitäh korraldajatele ja partneritele! Aitäh presidendipaarile ja Vabariigi Presidendi Kantseleile! Aitäh Eesti Rahvusringhäälingule!

Meil on palju, mille ja kelle üle uhkust tunda.

Kes kontserdil aga ei käinud, saab seda järgi (või uuesti) vaadata ei kusagilt mujalt kui otse ETV vahendusel:
<https://etv.err.ee/1609146008/isadepaeva-kontsert-haljalas>

Haljala vallavalitsus

TÄNUSÕNAD

Tänavune isadepäev oli meie vallas eriline. Tähistasime seda kontserdiga, mida austas oma kohalolekuga presidendipaar ja mida sai jälgida otsesaatena üle Eesti Televisiooni. See oli suur asi meie vallale ja erakordne võimalus meie taidlejatele. Haljala valla nimel tänan selle võimaluse eest austatud presidendipaari, Vabariigi Presidendi Kantseleid ja Eesti Rahvusringhäälingut.

Kontsert oli suurepärane ja vaadata lavale meie laululapsi, rahvamuusikuid ja siit sirgunud tuntud tegijaid oli väga uhke tunne. Tunnustan ja tänan kõiki esinejaid, juhendajaid Elenet, Viivit ja Sveni ning lavastaja Neeme Kuningat! Kiidusõnad ka kultuuri- ja vabaajakeskuse meeskonnale eesotsas Ainariga!

Kontserdile järgnenud tagasiside on olnud väga positiivne ja meieni jõuavad kiidusõnad ülivõrdes. Tehtud pingutus on igati seda kiitust väärt!

Märkasin sotsiaalmeedias Egon Metsa öeldut kontserdi järgselt: „Me oleme märksa suuremad kui me ise uskuda julgeme.” Nõustun selle mõttega täielikult ja kontsert oli selle kinnituseks. Tunneme uhkust oma koduvalla ja kohalike tegijate üle – meil on nendega vedanud!

Anti Puusepp
Haljala vallavanem

Alates 13. novembrist saab esitada ettepanekuid Haljala valla tunnustusavalduste andmiseks

Ettepaneku tunnustusavalduse andmise kohta saab teha iga füüsiline ja juriidiline isik ja see tuleb esitada 31. detsembriks Haljala valla kodulehel elektroonilise süsteemi SPOKU <https://iseteenindus.haljala.ee/> kaudu > Kogukondlik tegevus > Ettepanek Haljala valla tunnustusavalduse andmiseks.

ETTEPANEKUS MÄRGITAKSE VÄHEMALT JÄRGMISED ANDMED:

- 1) ettepaneku esitaja ees- ja perekonnanimi ning isiku- või registrikood, kontaktandmed;
 - 2) tunnustatava ees- ja perekonnanimi ning sünniaeg või registrikood, kontaktandmed;
 - 3) tunnustusavalduse liik (elutööpreemia, teenetemärk ja aasta tegija tunnustus);
 - 4) tunnustusavalduse põhjendus.
- Vallavalitsusel on vajaduse korral õigus hankida lisainformatsiooni ning küsida ettepaneku esitajalt täiendavaid andmeid.

HALJALA VALLA TUNNUSTUSAVALDUSED

Elutööpreemia antakse auväärsesse ikka jõudnud füüsilisele isikule, kes oma pikaajalise pühendumuse tööalase või ühiskondliku tegevusega on andnud panuse Haljala valla hüvanguks või olnud muul viisil oma tegevusega erakordselt silmapaistev kohalikul, vabariiklikul või rahvusvahelisel tasandil.

Elutööpreemia andmise otsustab Haljala Vallavolikogu.

Teenetemärk antakse füüsilisele isikule Haljala vallale osutatud väljapaistvate teenete eest. Teenetemärgi võib anda isikule, kelle töö, looming või panus on toonud märgatavat ühiskondlikku kasu Haljala vallas. Teenetemärgi andmise otsustab Haljala Vallavolikogu.

Aasta tegija tunnustus haridusvaldkonnas antakse füüsilisele ja/või juriidilisele isikule eelneval kalendriaastal tehtud silmapaistva teo või tegude eest, millega kandidaat on kaasa aidanud haridusvaldkonna arengule vallas, maakonnas või üleriigilisel tasandil, tuues tuntuks Haljala vallale.

Tunnustuse andmise otsustab Haljala Vallavalitsus.

Aasta tegija tunnustus kogukondliku tegevuse valdkonnas antakse füüsilisele ja/või juriidilisele isikule eelneval kalendriaastal tehtud silmapaistva teo või tegude eest, millega kandidaat on kaasa aidanud kogukondliku tegevuse arengule vallas, maakonnas või üleriigilisel tasandil, tuues tuntuks Haljala vallale.

Tunnustuse andmise otsustab Haljala Vallavalitsus.

Aasta tegija tunnustus ettevõtlusvaldkonnas antakse füüsilisele ja/või juriidilisele isikule eelneval kalendriaastal tehtud silmapaistva teo või tegude eest, millega kandidaat on kaasa aidanud ettevõtlusvaldkonna arengule vallas, maakonnas või üleriigilisel tasandil, tuues tuntuks Haljala vallale.

Tunnustuse andmise otsustab Haljala Vallavalitsus.

Aasta tegija tunnustus kultuuri- ja spordivaldkonnas antakse füüsilisele ja/või juriidilisele isikule eelneval kalendriaastal tehtud silmapaistva teo või tegude eest, millega kandidaat on kaasa aidanud kultuuri- ja spordivaldkonna arengule vallas, maakonnas või üleriigilisel tasandil, tuues tuntuks Haljala vallale.

Tunnustuse andmise otsustab Haljala Vallavalitsus.

Aasta tegija tunnustus sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas antakse füüsilisele ja/või juriidilisele isikule eelneval kalendriaastal tehtud silmapaistva teo või tegude eest, millega kandidaat on kaasa aidanud sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna arengule vallas, maakonnas või üleriigilisel tasandil, tuues tuntuks Haljala vallale.

Tunnustuse andmise otsustab Haljala Vallavalitsus.

Haljala valla tunnustusavalduste korraline andmine toimub üks kord aastas üldjuhul Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud pidulikul sündmusel.

Lisainformatsioon: Anneli Kivisaar, arendus- ja kogukonnaspetsialist, tel 525 1127.

Haljala vallavalitsus on tunnustatud kaugtööd praktiseeriv ja vaimset tervist väärtustav organisatsioon

Haljala vallavalitsus on pälvinud kaks märgist, mis tunnustavad vallavalitsust tööandjana. Sellest sügisest on vallavalitsusele antud Targa Töö Ühingu ja Eesti Personalijuhtimise ühingu PARE poolt märgis „Kaugtöö Tegija“ ja Peaasi.ee poolt vaimset tervist väärtustava tööandja pronksmärgis.

Haljala vallavanem Anti Puusepa sõnul on vallavalitsuses viimase pooleteist aasta jooksul võetud käsil strateegilisemalt personalitöö korraldamine: „Lähtume põhimõttest, et väärtustatud ja hoitud töötaja saab luua parimal moel väärtust valla-

le ja elanikule,“ sõnas vallavanem ning lisas, et heade spetsialistide leidmine on väljakutse, millega paljud kohalikud omavalitsused silmitsi seisavad, ning seetõttu tuleb häid spetsialiste hoida ja olla väärtust loov tööandja.

Kaugtöö Tegija märgis on kvaliteedi märgis, mis näitab, et selle pälvinud organisatsioon rakendab läbimõeldult kaasaegseid ja paindlike tööpraktikaid. Kokku on märgis antud 195 organisatsioonile ning 2023. aastal anti see esmakordselt 22 organisatsioonile. Haljala vald on seitsmes omavalitsus Eestis, kelle ametiasutus on vastava märgise

pälvinud.

Peaasi.ee poolt esmakordselt välja antav vaimset tervist väärtustava organisatsiooni märgis näitab, et selle pälvinud organisatsioon hindab oma töötajate vaimset heaolu ning teeb teadlikke samme selleks, et inimeste tervis oleks tööl hoitud. Selle organisatsiooni töötajad oskavad väärtustada enda ja teiste vaimset tervist. 2023. aastal anti märgis 126 tööandjale, nendes seas kolmele omavalitsusele. Haljala vallavalitsus pälvis pronksstaime märgise.

Haljala valla arendus- ja kommunikatsioonijuht Kent Kerner,

kelle vastutusalas on ka vallavalitsuse personalitöö korraldus, sõnab, et saadud märgised on tunnustused kogu vallavalitsuse meeskonnale. „See on pingutust nõudev töö, et olla väärtust loov tööandja ja eeldab kogu meeskonna kaasamist ja ühist pingutust. Oleme seda üheskoos teinud ja töö selle nimel, et olla hea tööandja ja seeläbi luua väärtust kogu vallale, jätkub,“ selgitas Kerner ning lisas, et märgiste saamine pole vallavalitsuse jaoks eesmärk omake, vaid see on tunnustuseks meeskonna ühiselt tehtud pingutustele.

Valla haridusasutuste juhid tegid kokkuvõtteid pommiähvarduste lainest

16. oktoobri hommikul kohtusid vallamajas valla haridusasutuste juhid, et teha kokkuvõtteid 12. oktoobril korraldatud evakatsioonist.

12. oktoobril said paljud Eesti haridus- ja ametiasutused spämmikirjaga saadetud pommiähvarduse. Haljala vallas reageerisime olukorrale vastavalt asutuste hädaolukordade lahendamise plaanidele ning saime seeläbi või-

maluse testida meie asutuste valmisolekut hädaolukordadega toimetulekuks.

Toimunud koosolekul tegime kokkuvõtteid sellest, mis läks hästi ja milliseid täiendusi tuleb kriisiplaanidesse sisse viia. Võtsime seda olukorda, kui võimalust testida meie asutuste valmisolekut ning viia läbi viimaste aastate suurim evakatsioonitreening meie vallas. Selle põhjal lepit kohtumi-

sel kokku tegevused, mis tagavad veelgi parema valmisoleku hädaolukordadega toimetulemiseks.

Haridus- ja sotsiaalteenistuse juht Annika Kapi sõnul said haridusasutused olukorrale reageerimisega väga kenasti hakkama: „12. oktoober näitas väga hästi, et meie asutused on hädaolukordadega tegelemiseks valmis. Usun, et see on oluline sõnum lastevanematele,“ selgitas Kapp ning

lisas, et tänab kiire reageerimise eest ka õpilasiinide vedajat ning lapsevanemaid.

Täname kõiki lapsi, õpilasi, töötajaid ja lapsevanemaid, kes toimunud evakatsioonitreeningu läbiviimisesse panustasid. Saime väärt õppetunni ja teadmise, et Haljala vallas oleme valmis ohuolukordadele reageerima.

Haljala Vallavalitsus

Kas ATV-ga sõita?... ja kui sõita, siis kus?

ATV-dega sõitmine on üks suurepärase viisi loodust nautida ja adrenaliinilaksu kogeda. See põnev tegevus on muutunud üha populaarsemaks ja sobib ideaalselt neile, kes otsivad uusi väljakutseid ja unustamatuid elamusi.

Kui seda tehakse vastutustundlikult, ohutult ja selleks ettenähtud või lubatud kohas, võib see olla elu üks unustamatuid kogemusi. Kas olete kunagi mõelnud proovida seda põnevat tegevust? Kui ei, siis tasub kindlasti kaaluda ATV-dega sõitmise

võimalusi, et avastada uusi seiklusi looduse keskel. ATV-dega sõitmine on põnev harrastus, kuid see peab toimuma keskkonda austades, säilitades tasakaalu looduskeskonna ja inimeste vajaduste vahel.

Talvine aeg toob kaasa erilised väljakutsed nii ATV-dega sõitjatele kui ka põldude omanikele. Lume ja külmade temperatuuride tõttu võib ATV-de sõit põldudel olla eriti riskantne ja kahjustav põllumajandusmaale. Palume mõista, et talvel on ATV-de sõitmine põldudel tavaliselt

keelatud. Lumevaibaga kaetud põldud on tundlikud ning sõitmine võib põhjustada püsivat kahju mullale ja taimedele. Lume all olevad taimed võivad olla väga tundlikud väliste mõjude suhtes. ATV-dega sõitmine võib põhjustada taimede purunemist, mis mõjutab põllukultuuride kasvu ja saagikust.

ATV-dega sõitmine on põnev ja meeldiv harrastus, kuid talvel on vajalik ülimalt ettevaatlik olla, et vältida keskkonna kahjustamist ja tagada enda ohutus. Palume austada kehtivaid

piiranguid ja suuniseid ning olla teadlikud oma tegevusest talvistel põldudel. Kui teil on küsimusi või kahtlusi, võtke ühendust kohalike põldude omanikega. Nad võivad anda teile teavet põldude seisundi ja talviste tingimuste kohta.

Kokkuvõtvalt võib ATV-dega sõitmine talvel põldudel põhjustada mitmesugust keskkonna- ja põllumajanduskahju. Seetõttu palume olla vastutustundlik ATV-sõitja, kes austab keskkonda, põllumajandusmaad, põllupidajaid ning ka iseennast.

NIME-KONKURSS

Haljala endine vallamaja otsib omale nime.

HOONE TULEVANE NIMI VÕIKS OLLA:

- ✓ meeldejääv
- ✓ hea kõlaga
- ✓ maitsekas
- ✓ rahvalikult ja suupäraselt kasutatav
- ✓ seostatav Haljalaga, et eristuda maakondlikult ja üleriigiliselt

Info:

- ✓ Lõpp tähtaeg 26. nov 2023 k.a
- ✓ Võitjale auhind
- ✓ Täpsemad konkursi tingimused on leitavad Vetro Holding OÜ Feisbooki lehel.

Vetro Holding OÜ Küsimused: või vetroholding@gmail.com

HALJALA VALLAVALITSUSE ISTUNGID

12. OKTOOBER

1. Täiendava sotsiaaltoetuse määramine
Otsustati määrata ühele isikule täiendav sotsiaaltoetus summas 300 eurot.

2. Sotsiaaltoetuse määramisest keeldumine
Otsustati mitte määrata ühele isikule sotsiaaltoetust.

3. Tervisetootuse määramisest keeldumine
Otsustati mitte määrata kahele isikule tervisetootust.

4. Vergi külas Tihase tee 10 maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine
Otsustati kehtestada Vergi külas Tihase tee 10 (katastritunnus 19101:001:0088) maaüksuse detailplaneering vastavalt AA Arhitektid OÜ tööle nr DP22-05.

5. Annikvere külas Pajupuu ja Paemuru katastriüksuste piiride muutmine
Otsustati nõustuda Haljala vallas, Annikvere külas asuvate Pajupuu katastriüksuse (registrios nr 10126950, katastritunnus 88701:001:0905, pindala 7,67 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ja Paemurru katastriüksuse (registrios nr 1265431, katastritunnus 88701:001:0904, pindala 8,34 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) katastriüksuste vahelise piiride asukoha muutmisega vastavalt esitatud maakorralduskavale.

6. Kiva külas Siimu-Palli ja Palli katastriüksuste piiride muutmine
Otsustati kooskõlastada Kiva külas asuvate katastriüksuste Siimu-Palli (88703:003:0192) ja Palli (88703:003:0251) piiride muutmine vastavalt esitatud maakorralduskavale.

7. Essu külas Madismäe ja Visuoja katastriüksuste liitmine
Otsustati nõustuda Haljala vallas, Essu külas asuvate Madismäe katastriüksuse (registrios nr 2649431, katastritunnus 19003:002:0011, pindala 50,00 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ja Visuoja katastriüksuse (registrios nr 2853831, katastritunnus 19003:002:0028, pindala 49,99 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) katastriüksuste liitmisega vastavalt esitatud maakorralduskavale.

8. Aukülas asuva Tootsi katastriüksuse jagamine
Otsustati määrata Haljala vallas Aukülas kinnistu Tootsi (kinnistusregistri registrios 4413531, katastritunnus 19002:004:0096 pindala 14138 m2, sihtotstarve tootmismaa 100%) jagamisel tekkivatele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed.

9. Vatu külas Hansu katastriüksuse koha- aadressi muutmine
Otsustati määrata Vatu külas asuva Hansu katastriüksuse (katastritunnus 88701:001:0040) uueks koha-aadressiks Lääne-Virumaa, Haljala vald, Vatu küla, Vihmakulli.

10. Haljala alevikus Männiku katastriüksuse koha- aadressi muutmine
Otsustati määrata Haljala alevikus asuva Männiku katastriüksuse (katastritunnus 19101:001:0770) uueks koha-aadressiks Lääne-Virumaa, Haljala vald, Haljala alevik, Rakvere mnt 35.

11. Sundvalduse seadmine Lobi külas asuvale Kala kinnistule Elektrilevi OÜ kasuks
Otsustati seada sundvaldus Elektrilevi OÜ (registrikood 11050857) kasuks Haljala vallas Lobi külas asuvale Kala kinnistule (kinnistu registrios nr 596331, katastritunnus 88703:001:0740, pindala 4534 m2, sihtotstarve 100% elamumaa) vastavalt kor-

ralduse lisaks olevale plaanile.

12. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvatele erakinnistutele Enefit Connect OÜ kasuks
Otsustati seada sundvaldused Võsu alevikus asuvatele järgmistele erakinnistutele Enefit Connect OÜ kasuks: Mere tn 3, Mere tn 59, Pargi tn 9a//11//13//Sillaotsa, Pargi tn 5, Liiva tn 19, Kalda tn 20, Aia tn 10, Kalevi tn 13, Lootuse tn 6, Sooserva vkt 24, Lootose vkt 7, Lootose vkt 8, Lootose vkt 17, Lootose vkt 19, Männiku vkt 19, Männiku vkt 21, Männiku vkt 24, Männiku vkt 25, Männiku vkt 32, Männiku vkt 33, Sambla vkt 7, Sambla vkt 11, Sambla vkt 13, Sambla vkt 16, Sambla vkt 32, Sambla vkt 33, Metsise tn 2.

19. OKTOOBER

1. Vallavara komisjoni moodustamine
Otsustati moodustada vallavara komisjon koosseisus Haljala valla majanduskeskuse juht - komisjoni esimees, finantsjuht, arendus- ja kommunikatsioonijuht.

2. Enampakkumise tulemuste kinnitamine
Otsustati tunnistada kinnistu aadressil Krossiraja, Tatruse küla (katastritunnus 19001:001:0308, registrios number 5277850) osas enampakkumise parimaks pakkumiseks Piret Villum-Salak'u pakkumine maksumusega 36 401 (kolmkümmend kuus tuhat nelisada üks) eurot.

3. Riigihanke „Haljala valla tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku koostamine ja asjakohaste mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine (eriplaneeringu I etapp)“ korraldamine
Otsustati korraldada avatud menetlusega riigihange „Haljala valla tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku koostamine ja asjakohaste mõjude hindamine, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine (eriplaneeringu I etapp)“.

4. Osalemine liikmena mittetulundusühingus Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus (volikogu otsuse eelnõu)
Otsustati esitada volikogule otsuse eelnõu Osalemine liikmena mittetulundusühingus Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus.

5. Karepa külas asuva Metsatuka katastriüksuse sihtotstarbe muutmine
Otsustati määrata Haljala vallas Karepa külas kinnistu Metsatuka (kinnistusregistri registrios 19606450, katastritunnus 19101:001:0610) sihtotstarbeks elamumaa 100%.

6. Essu külas Kullerkupu katastriüksuse ja Sagadi külas Veimani katastriüksuse jagamine
Otsustati määrata Haljala vallas Essu külas kinnistu Kullerkupu (katastritunnus 19003:002:0139, pindala 3,11 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, riigi kinnisvararegistri objekti kood KV21187) ja Sagadi külas kinnistu Veimani (katastritunnus 88702:001:0149, pindala 16,91 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, riigi kinnisvararegistri kood KV16626) jagamisel tekkivatele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed.

7. Haljala Vallavalitsuse 12.10.2023 korralduse nr 367 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Männiku vkt 24 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ muutmine
Otsustati muuta Haljala Vallavalitsuse 12.10.2023 korraldust nr 367 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Männiku vkt 24 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ asendades korralduse lisa uue redakt-

siooniga.

8. Haljala Vallavalitsuse 05.10.2023 korralduse nr 312 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Laine tn 12 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ muutmine
Otsustati muuta Haljala Vallavalitsuse 05.10.2023 korraldust nr 312 „Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvale Laine tn 12 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks“ asendades korralduse lisa uue redaktsiooniga.

9. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvatele erakinnistutele Enefit Connect OÜ kasuks
Otsustati seada sundvaldused Võsu alevikus asuvatele järgmistele erakinnistutele Enefit Connect OÜ kasuks: Männiku vkt 14a, Männiku vkt 30, Männiku vkt 31, Piiri tn 7, Piiri tn 15, Piiri tn 17, Sambla vkt 29, Sambla vkt 38, Sambla vkt 39, Aia tn 6, Luha tn 6, Mere tn 12, Võpsiku vkt 17.

10. Info ja muud küsimused
10.1.Vallavanem Anti Puusepp annab vallavalitsuse liikmetele teada, et esmaspäeval esitati taotlus Võsu koolimaja ja lasteaia I etapi ehituse toetuse saamiseks. Eelarvestrategias oli planeeritud teha kulutused aastal 2025, aga taotluse esitamise käigus selgus, et meetme tähtaeg on lühem ja tööd peavad olema valmis 2025. aasta 15. oktoobriks.
Vallavalitsus võtab esitatud informatsiooni teadmiseks.
10.2.Vallavanem Anti Puusepp tutvustab vallavalitsuse liikmetele kahte avaldust Haljala alevikus Võsu mnt 39a kinnistu ostusooviga seondult.
Vallavalitsus suunab esitatud avaldused volikogu majanduskomisjonile seisukoha võtmiseks.

2. NOVEMBER

1. Hoolduse seadmine ja hooldajatoetuse määramine
Otsustati määrata hooldaja ühele isikule ning hooldajale määrati hooldajatoetus.

2. Koduteenuse määramine
Otsustati määrata koduteenus ühele isikule.

3. Noortevolikogu valimiskomisjoni moodustamine
Otsustati moodustada noortevolikogu valimiskomisjon 2023. aasta valimiste läbiviimiseks järgmises koosseisus Gerly Piiskoppel, Mirjam Veisner, Veiko Veiert, Sven Rannar.

4. Haljala valla huvihariduse ja huvitegevuse kava 2024-2025 (volikogu määruse eelnõu)
Otsustati esitada volikogule määruse eelnõu Haljala valla huvihariduse ja huvitegevuse kava 2024-2025.

5. Hajaasustuse programmi 2023. aasta aruande heakskiitmine (Tuule, Kisuvere küla)
Otsustati kiita heaks ja kinnitada 2023. aasta hajaasustuse programmi projekti „Kisuvere küla, Tuule-3 kanalisatsioonisüsteemid“ toetuse kasutamise aruanne.

6. Hajaasustuse programmi 2023. aasta aruande heakskiitmine (Rudi, Sagadi küla)
Otsustati kiita heaks ja kinnitada 2023. aasta hajaasustuse programmi projekti „Sagadi küla, Rudi puurkaev“ toetuse kasutamise aruanne.

7. Riigihankes nr 270407 „Haljala valla teede talihoole 2023-2026“ pakkumuste vastavaks tunnistamine, pakkumuse tagasilükkamine, pakkumuste edukaks

tunnistamine, pakujate kvalifitseerimine ning lepingute sõlmimine
Tunnistada avatud hankemenetlusena läbiviidud riigihankes nr 270407 „Haljala valla teede talihoole 2023-2026“ osade edukateks pakujateks alljärgnevad pakkumused:

Osa 1 - OÜ Mevot Invest. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 59,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 2 - OÜ Teenuse Ekspert OÜ. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 90,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 3 - OÜ Teenuse Ekspert. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 90,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 4 - OÜ Mevot Invest. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 69,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 5 - OÜ Mevot Invest. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 69,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 6 - OÜ FSE Capital. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 90,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 7 - OÜ Pendri. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 95,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 8 - OÜ Saetare. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 60,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 9 - OÜ Teenuse Ekspert. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 90,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 10 - OÜ Pendri. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 65,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 11 - OÜ Pendri. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 65,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 12 - OÜ Pendri. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 65,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks;
Osa 13 - OÜ Pendri. Lumetõrjetõde 1 h (ühe tunni) maksumus 60,00 eurot ilma käibemaksuta. Pakkumusele lisandub käibemaks.
Lükkati tagasi pakkuja Keskuse Agro OÜ pakkumus.

8. Enampakkumiste tulemuste kinnitamine
Otsustati tunnistada kinnistu aadressil Pargi tn 11, Essu küla, Haljala vald (katastritunnus 19003:002:0230, registrios number 4658931) osas enampakkumise parimaks pakkumiseks Osaihing IM Ehituse Grupp (registrikood 11236071) pakkumine maksumusega 4550 (neli tuhat viissada viiskümmend) eurot, kuna nimetatud pakkumine on kõrgeima ostuhinnaga esitatud pakkumine ning kinnistu aadressil Pargi tn 13, Essu küla, Haljala vald (katastritunnus 19003:002:0229, registrios number 4658931) osas enampakkumise parimaks pakkumiseks Osaihing IM Ehituse Grupp (registrikood 11236071) pakkumine maksumusega 5750 (viis tuhat seitsesada viiskümmend) eurot, kuna nimetatud pakkumine on kõrgeima ostuhinnaga esitatud pakkumine.

9. Haljala Vallavalitsuse 26.01.2022 määruse nr 1 „Haljala valla hankekord“ muutmise
Otsustati võtta vastu määrus nr 7 Haljala Vallavalitsuse 26.01.2022 määruse nr 1 „Haljala valla hankekord“ muutmise.

10. Loa andmine kinnisasjade omandamiseks (volikogu otsuse eelnõu)
Otsustati esitada volikogule otsuse eelnõu Loa andmine kinnisasjade omandamiseks.

11. Sauste külas asuva Kibuviitsa katast-

riüksuse jagamine
Otsustati määrata Haljala vallas Sauste külas kinnistu Kibuviitsa (kinnistusregistri registrios nr 3997531, katastritunnus 19001:001:0042 pindala 21,57, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) jagamisel tekkivatele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed.

12. Sundvalduse seadmine Võsu alevikus asuvatele erakinnistutele Enefit Connect OÜ kasuks
Otsustati seada sundvaldused Võsu alevikus asuvatele järgmistele erakinnistutele Enefit Connect OÜ kasuks: Sooserva vkt 9, Sooserva vkt 20, Männiku vkt 26, Männiku vkt 34, Männiku vkt 35, Männiku vkt 37, Männiku vkt 41, Tiigi vkt 24, Tiigi vkt 24a, Sambla vkt 4.

9. NOVEMBER

1. Täiendava sotsiaaltoetuse määramine
Otsustati määrata ühele isikule täiendav sotsiaaltoetus summas 300 eurot.

2. Sotsiaaltoetuse määramisest keeldumine
Otsustati mitte määrata ühele isikule täiendavat sotsiaaltoetust.

3. Hooldajatoetuse määramisest keeldumine
Otsustati mitte määrata ühele isikule hooldajatoetust.

4. Sotsiaalhoolekandeline abi korras makstavate toetuste määrade kehtestamine (volikogu määruse eelnõu)
Otsustati esitada volikogu määruse eelnõu Sotsiaalhoolekandeline abi korras makstavate toetuste määrade kehtestamine.

5. Võsu Kooli hoolekogu koosseisu kinnitamine
Otsustati kinnitada Võsu Kooli hoolekogu koosseis 2023/2024. õppeaastaks ning tunnistati kehtetuks Haljala Vallavalitsuse 01.12.2022 korraldus nr 416 „Võsu Kooli hoolekogu koosseisu kinnitamine“.

6. Haljala Vallavalitsuse teenistuskohade koosseisu muutmine
Otsustati muuta Haljala Vallavalitsuse teenistuskohade koosseisu.

7. Haljala Vallavalitsuse teenistuskohade teenistusgruppi kuulumise määramine
Otsustati kinnitada Haljala Vallavalitsuse teenistuskohade teenistusgruppi määramine.

8. Sundvalduste seadmine Võsu alevikus asuvatele erakinnistutele Enefit Connect kasuks
Otsustati seada sundvaldused Võsu alevikus asuvatele järgmistele erakinnistutele Enefit Connect OÜ kasuks: Võpsiku vkt 10, Võpsiku vkt 13,Männiku vkt 10, Lootuse tn 4.

9. Haljala Vallavolikogu 15.05.2018 määruse nr 20 „Haljala Vallaraamatukogu põhimäärus“ muutmise
Otsustati esitada volikogule määruse eelnõu Haljala Vallavolikogu 15.05.2018 määruse nr 20 „Haljala Vallaraamatukogu põhimäärus“ muutmise.

10. Info ja muud küsimused
10.1. Haljala Vallavolikogu määruse eelnõule „Võsu ranna kasutamise ja hooldamise kord“ tehtud ettepanekute läbivaatamine
Vallavalitsus tutvus volikogu majanduskomisjoni ja Võsu kandikogu poolt eelnõule tehtud ettepanekutega. Vallavalitsus kujundas seisukoha ettepanekuid toetada ja muudatused eelnõusse sisse viia.

HALJALA VALLAVOLIKOGU II KOOSSEIS

Istung nr 29 17. oktoobril 2023 kell 16.00 Võsul

Istungil osales 14 volikogu liiget: Leo Bergström, Annika Hallimäe, Ahti Järve, Rainer Lille, Annes Naan, Epp Orgmets, Andi Randoja, Sven Rannar, Andres Truman, Anti Töld, Aarne Vaik, Eduard Vainu, Veiko Veiert ja Vello Väinsalu.

Istungil ei osalenud: Leo Aadel, Jaanus Nuutre ja Raavo Vask.

Määrusega nr 53 kehtestati Haljala valla sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord.

Otsusega nr 105 garanteeritakse projekti „Lääne-Virumaa tervise- ja

puhkealade/radade maakondliku võrgustiku väljaarendamine“ omaosalus aastatel 2024-2025 Haljala staadioni rekonstrueerimiseks summas kuni 34 000 eurot.

Otsusega nr 106 kinnitati revisjoni-komisjoni esimehe ja aseesimehe valimistulemused: esimeheks valiti Annes Naan ja aseesimeheks Ahti Järve.

Volikogu poolt vastuvõetud otsustega saab tutvuda valla kantsleis ja elektroonilises dokumendiregistris veebilehel: www.haljala.ee.

PLANEERINGUTEATED

Haljala Vallavalitsuse teatab, et Haljala Vallavalitsuse 12.10.2023 korraldusega nr 343 kehtestati Vergi külas Tihase tee 10 maaüksuse detailplaneering

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Tihase tee 10 maaüksusele hoonestusala määramine, planeeritavatele hoonetele ehitustingimuste seadmine, juurdepääsu, parkimise ja tehnovõrkude lahendamine. Detailplaneeringuga ei muudeta olemasoleva krundi piire, planeeritud hoonestusala paikneb väljaspool Läänemere ranna ehituskeeluvööndit. Detailplaneeringuga määratakse väikeelamumaa krundile ehitusõigus ühe kuni 7,5 m kõrguse elamu ja ühe kuni 5,5

m kõrguse abihooned rajamiseks, mille suurimad lubatud ehitisealused pinnad krundil kokku on 225 m2. Planeeringuala suurus on 3019 m2. Juurdepääs planeeringualale on tagatud avalikus kasutuses olevalt Tihase tee L2 teelt. Detailplaneeringu lahendus on kooskõlas kehtiva Vihula valla üldplaneeringuga.

Planeeringuga määratud tegevused võivad avaldada mõningast mõju pin-nasele, loodusressursside kasutamisele, elurikkusele, välisõhu kvaliteedile, jäät-

memajandusele, energiakasutusele ning teistele loodus- ja elukeskkonna aspektidele, kuid need on lokaalsed, minimaalse mõjuga, paljud lühiajalised ning ei oma seetõttu arvestatavat mõju. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju KeHJS § 22 mõistes.

Planeeringumaterjalidega on võimalik tutvuda Haljala Vallavalitsuses, Haljala valla veebilehel kehtestatud detailplaneeringute rubriigis ja riiklikus planeeringute andmekogus PLANK.

Haljala vald otsustas mitte nimetada esindajat õpetajate töötasu alammäära kollektiivse töötüli riiklikusse lepitusmenetlusse

Haljala Vallavalitsus saatis vastuskirja Haridus- ja Teadusministeeriumi pöördumisele, millega ministeerium palus nimetada volitatud esindaja Eesti Haridustöötajate Liidu ning Haridus- ja Teadusministeeriumi vahelisse kollektiivse töötüli riiklikusse lepitusmenetlusse. Haljala vald on otsustanud volitatud esindajat mitte nimetada ning leiab, et omavalitsustele soovitakse lahendamiseks suunata probleem, mille tekkimise algpõhjused ei tulene omavalitsuste tegevusest.

Haljala vallavanem Anti Puusepp sõnas, et Eesti Haridustöötajate Liidu etteheited on suunatud konkreetselt Vabariigi Valitsuse otsuse suunal, mistõttu jääb arusaamatuks, mida soovib Haridus- ja Teadusministeerium kõigi kohalike omavalitsuste kaasamisega lepitusmenetluses saavutada: „Meile tundub kummalisena, miks senisest praktikast oluliselt

suurem kaasamine toimub alles seejärel, kui Eesti Haridustöötajate Liit on pöördunud riikliku lepitaja poole ning õpetajad viivad 10. novembril läbi hoiatusstreigi,“ sõnas vallavanem.

Eesti Haridustöötajate Liit on oma avaldustes välja toonud, et nende jaoks on probleemiks, et 2024. aasta riigieelarvesse pole kavandatud vahendid soovitud määral õpetajate töötasu alammäära tõusuks ning et koalitsioonipartnerid ei astu samme koalitsioonileppes kokkulepitud eesmärgi - tõsta nelja aastaga õpetajate palk 120%-le keskmisest palgas - täitmiseks.

Haljala Vallavalitsuse hinnangul on arusaamatu, miks Haridus- ja Teadusministeerium soovib kaasata kohalikud omavalitsused lepitusmenetlusse olukorras, kus kohalikud omavalitsused ei ole kutsutud osalema ega ole osalenud läbirääkimistel õpetajate 2024. aasta töötasu alammäära osas.

Seda tõendavad nii riigieelarves kavandatud õpetajate palgatõusuks planeeritud vahendid kui ka koalitsioonipartnerite koalitsioonileppe eesmärk – kummagi kokkuleppimises pole kohalikud omavalitsused osalised olnud, kuid Eesti Haridustöötajate Liidu poolt algatatud kollektiivne töötüli puudutab just nimelt neid asjaolusid.

Samuti ei näe Haljala Vallavalitsus, kuidas saaks valla volitatud esindaja lepitusmenetluses aidata kaasa töötüli lahendamisele, kui koalitsioonileppe eesmärki - täitmine ning riigieelarvesse õpetajate palgatõusuks vahendite kavandamine ei kuulu ilmselgelt kohaliku omavalitsuse pädevusse.

Haljala vallavanema sõnul läheb volitatud esindaja nimetamine ja Haridus- ja Teadusministeeriumi soov leppida kokku pikaajaline plaan õpetajate palga ja töötingimuste osas vastuollu ka kohaliku omavalitsuse korraldust reguleerivate seadustega: „Kohaliku

omavalitsuse korralduse seadus ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab, et pikaajaseid rahalisi kohustusi saab võtta ainult vallavolikogu, kellele ainupädevusse see küsimus kuulub,“ selgitas vallavanem ning lisas, et seetõttu jääb arusaamatuks, mida annab kollektiivse töötüli lahendamisele juurde volitatud esindaja nimetamine, kellele pole tegelikkuses mingeid volitusi rahaliste kohustuste võtmiseks.

Haljala Vallavalitsuse hinnangul jääb arusaamatuks, kuidas Haridus- ja Teadusministeerium näeb kollektiivse töötüli lahendamise perspektiivi olukorras, kus lepitusmenetlusse soovitakse kaasata 79 kohaliku omavalitsuse volitatud esindajad. Haljala Vallavalitsus näeb selles sammus kahjuks tahtmist suunata omavalitsustele lahendamiseks probleem, mille tekkimises ei ole kohalikud omavalitsused osalised olnud.

Haljala Vallavalitsus nõustub,

et õpetajate palgatõus on vajalik ning koalitsioonipartnerite poolt koalitsioonilepinguga võetud eesmärk õpetajate palkade tõstmiseks on õige. Samas ei ole õpetajate palkade küsimus kohaliku omavalitsuse jaoks nii lihtne, kui ainult õpetajate töötasu alammäära kokkuleppimine.

Haljala vallavanem Anti Puusepp selgitab, et kohalik omavalitsus annab tööd väga paljudele inimestele, kes kõik panustavad avalike ülesannete täitmisesse, mis on omavalitsuse seadusega pandud: „Palgatõusu ootuses on ka lasteaiaõpetajad, tugispetsialistid, noorsootöötajad, sotsiaaltöötajad ja paljud teised, kes panustavad omavalitsuste toimimisse, kuid vahendid palgatõusuks tuleb leida vallaelarve siseselt,“ kommenteeris Puusepp ning lisas, et seda kõike tuleb teha piiratud rahaliste vahendite juures ja olukorras, kus lasteaiaõpetajate töötasude riigipoolne toetus ei kasva

vajalikul määral ning omavalitsuste tulubaasi ei suurenda riigi poolt.

Haljala Vallavalitsus on alati olnud ja on ka edaspidi valmis läbi rääkima Haridus- ja Teadusministeeriumi ning teiste osapooltega õpetajate palga ja töötingimustega seotud küsimustes. „Oleme seda valmis tegema aga käesolevas kirjas nimetatud kollektiivse töötüli lahendamise riikliku lepitusmenetluse väliselt, kuna töötüli põhjustena toodud asjaoludeks ei ole Haljala Vallavalitsuse ega teiste kohalike omavalitsuste konkreetseid otsuseid või teod,“ seisab Haljala Vallavalitsuse vastuskirjas Haridus- ja Teadusministeeriumile. Haljala Vallavalitsuse kirjaga Haridus- ja Teadusministeeriumile on võimalik tutvuda www.haljala.ee.

Kent Kerner

Haljala valla arendus- ja kommunikatsioonijuht

Kooli juubeli info

Käepaelad

- Eelmüügist ostetud õhtuse ürituse käepaelad saab kätte koolimajast või spordihoonest
- Käepaelu on võimalik soetada koolimajas 14.00-17.00 ja alates 18.30 ning spordihoones alates 18.30
- Eelmüügist saab käepaela soetada kuni 15.11 kell 24.00 hinnaga 25 eurot, peale seda toimub käepaelte müük kohapeal sularahas hinnaga 30 eurot

Aktus

- Toimub kell 17.00 Võsu Rannaklubi saalis
- Sõnavõtted õnnitluseks palume ette registreerida info@vosukool.ee. Sõnavõttude aeg on peale eeskava ning palume tervituse pikkuseks planeerida maksimaalselt 3 minutit
- Kutsetega külalised ja endised töötajad on peale aktust oodatud väikestele vastuvõtule Rannaklubi II korrusele

Klassipildid

- Peale aktust toimub Rannaklubi õpetajate pildi ja nende lendude pildistamine, kes õhtusele peole ei tule
- Õhtune lendude pildistamine toimub koolimajas alates kella 19.30
- Foto maksab 5 eurot ja tasumine on sularahas. Palume klassi esindajal enne raha kokku koguda ning anda see fotograafile koos pildi soovijate arvuga
- Õhtuste lendude pildid saab kätte samal õhtul

Kohvik

Kohvikuteenust pakub Meidi Kodurestoran. Kohvikud asuvad

- spordihoone fuajees - tasuda saab nii sularahas kui ka kaardiga,
- koolimajas I korrusel - tasuda saab sularahas

Suupistevaagnaid on võimalik ette tellida kuni 15.11 kell 24.00 e-maili aadressil info@meidi.ee. Laudade broneerimist ei toimu.

Pidu koolimajas

- Maja on avatud 14.00-17.00 ja 18.30-24.00, võimalik soetada käepaelu
- 14.30 ja 15.30 koolituur "Võsu kool täna ja homme"
- 14.30 - 16.00 pakume söögisaalis koolisuppi
- 20.00-24.00 tantsuks fuajees ühemeheband Andrus Kurvits
- Avatud kohvik, mis pakub näkse ja joogipoolist, tasumine sularahas

Pidu spordihoones

- Alates 18.30 avatakse uksed ning võimalik on soetada käepaelu
- 20.00-02.00 toimub video-retrodisko. VJ Andrus Kuzmin
- Avatud kohvik, mis pakub näkse ja joogipoolist, tasumine sularahas ja kaardiga

Parkimine

Parkida saab Rannaklubi juures olevas rannaparklas ja Rannaklubi ees. Kooli hoovi parkimine ei ole lubatud!

Küsimuste korral helistage telefonil 325 1722 või kirjutage info@vosukool.ee

Haljala Kooli 9. klassi õpilased Toompea lossi elegantsses Valges saalis. Foto: Erakogu

Õppekäik riigikogusse

Esmaspäeval avanes Haljala kooli 9.klassi noortel võimalus osaleda sisukal ja arendaval õppepäeval Riigikogus ja Euroopa Komisjoni Eesti esinduse Elamuskeskuses, m eiega koos olid õppepäeval ka Võsu kooli üheksandikud. Tutvustime lähemalt Euroopa Liidu tegemistega ja koostöösuga, vaatamise Euroopa Liidu liikmelisusest tulenevaid võimalusi ja kohustusi.

Õppepäeval osalemine avardas õpi-

laste silmaringi, andis parema arusaamise kodanikuõpetusest ja riigi juhtimise poliitilisest korraldusest. Õpilased tutvusid riigi juhtimise struktuuriga ning said ülevaate parlamendi ning erakondade töö korraldamisest. Mööda kitsaid ja pimedaid treppe käisime ära ka Pika Hermannini tornis, kust avanes suurepärase vaade Tallinna vanalinnale. Õppekäiguga toetasime kultuuri- ja väärtuspädevuse, sotsiaalse- ja kodanikupädevuse ning

õpipädevuse kujundamist.

Maitseva ja koduduse lõuna söime Riigikogu kohvikus – tuleb välja, et ka riigikogu liige sööb meiega sarnast toitu ja on vabal hetkel täitsa tavaline inimene.

Päevas oli palju emotsioone ja avastusi, meie giid Archibald suutis teha päeva huvitavaks ja meeldejäävaks.

Haljala Kool

9. klass

Vilistlased tõid oma kooli tunde kokku

Oktoobrikuus sai toimuma väga oodatud Haljala kooli endiste õpuriite kokkusaamine – vilistlas-päev, mis oma erinevatele tegevustele tõi kokku õpetajaid-lõpetajaid, klassiõdesid ja -vendi lähemalt ja kaugemalt. Erinevatest tegevustest käis nii spordihoones, koolis kui rahvamajas läbi poeletuhande inimese ümber – see on meie väikese kogukonna jaoks väga suur number. Teeb südame soojaks, et vilistlaspere leiab aega koguneda, kooliõdede-ja vendadega kohtuda ja olla nii kooli kui ka laiemalt alevi ja valla jaoks olemas.

Päeva esimene pool andis praegusele kooliperele võimaluse tervitada vilistlasi uues kooli-ja spordihoones. Oli kokkulepitud kohtumisi endiste õpetajate ja klassijuhatajatega, uute õpetajatega tutvumist, oli lendude üle aastate esimesi kohtumisi, palju käepigistusi ja kallistusi. Vilistlasi tervitati erinevate tegevustega koolimajas – sai tutvuda uhiuue maja võimalustega alates värsketes koolipinki-

des istumisest kuni tehnoloogiliste võimaluste katsetamise ja tänaste õpilaste tööde-tegemistega tutvumisega. Nooremad-vanemad spordihuvilised panid proovile ka uue korvpalliväljaku ja löid kossukorvid traditsiooniliselt sahisema.

Vihmase hommiku oluliseks osaks oli direktorite pingi avamine uue koolihoone ees – tegu on Haljala kooli endiste õpilaste ja vilistlaste tänuga meie kooli hoidmise ja edasiviimise eest. Pingil istudes on meil igapäev võimalus tunnetada enda selja taga Virumaa vanima kooli haridusväge ja sellega koos tulevikku vaadata.

Vilistlaspäeva õhtuseks osaks kogunesime Haljala Rahvamajja, alustades piduliku aktusega ning minnes sealt edasi peoõhtule – palju tervitusi, taastutvumisi, nalja, naeru, tantsu ja tralli... Head tunnet oma inimestega taas kokku saada ei oska me ilmselt keegi päris hästi sõnadesse panna.

Vilistlasõhtu pileti-ja oksjonitulu kogusime vastloodud MTÜ Haljala kooli

vilistlased alla, mis jääb ka tulevikus vilistlaste tegevusi toetama. Kui oled valmis Haljala kooliellu veidi enam oma aega panustama, anna endast teada – liidame su MTÜ meeskonnaga. Praeguse meeskonnaga otsustasime, et lisaks direktorite pingi avamisele toetame piletitulust 1000 euro ulatuses ka MTÜ Õpetaja Autähis Jaagu Fondi – fond, mis on loodud Haljala Kooli andekate õpilaste ja õpetajate õppe-, loome- ja sporditegevuse toetamiseks.

Aitäh, usinad kossusõbrad, kokku tulemast. Aitäh, meie vilistlased, heade sõnade eest uue koolihoone suunal. Aitäh, meie endised-praegused õpilased, lumavate esitluste eest aktusel. Aitäh, meie inimesed, imelise õhustiku eest vilistlaspeol. Peatse kohtumiseni!

Greete Toming

23. lend

Haljala Kool

Hakkame silmapaistvateks!

Taaskord on käes aasta pimedam-hämaram aeg, ja kuigi meie laiuskraadidel võiks silmapaistev olla kogu aeg, siis just praegu on nii helkuri kandmine kui enda õues nähtavaks tegemine eriti oluline.

Haljala Kooli õpilasesindus korraldas juba traditsiooniliselt koolis helkurinädalat – esimest korda aga päris uues majas ja üle pika aja taas kogu kooliperega ühes asukohas olles. Läbi nädala räägiti helkuri tähtsusest, mängisime erinevaid mängu, katsetasime erinevate helkurite silmapaistvust ja panime oma teadmisi proovile – kas sina tead, kui kõrgel maapinnast peab rippuma helkur? (Panime üles mõõdupuu, kus igauks sai uurida, kas tema helkur on ikka maapinnast 50–80 cm kõrgusel, autotulede valgusvihus). Või kui kaugelt (või tegelikult hoopis lähedalt) märkab autojuht pimedas lähitulede valguses ilma helkurita jalakäijat – infoteleri filmilt sai lisaks muule infole ka teada, et helkurita kõndiv jalakäija on lähitulede valguses nähtav alles 30 meetri pealt (ja seda hea ilmaga!) Või sedagi, kui pika aja möödudes või millal peaks kasutuses oleva helkuri välja vahetama – sellest oli meil juttu juttu esmaspäevasel kogunemisel – kasutuses olev helkur tuleb välja vahetada või tema helkivust kontrollida vähe-

Reedel toimus nii stiilipäev silmapaistvuse suurendamiseks kui ka teine helkuri-uuring - lisaks helkuritele nägime sätenudust, sädelust, pealampe ja helkurveste, helkivaid sälle ja lipse, tähelepanuväärseid litritega kleite ja supervärvilisi pusasid-pükse. Ja väga vähe „kummitusi“! Foto: Greete Toming

malt iga 1–2 aasta järel ning kindlasti siis kui see on kriibitud või tuhmunud. Muidugi uuris õpilasesindus ka meie õpilaste

helkuri kandmise harjumusi ja nende muutust läbi nädala. Esmaspäevase helkuri-uuringu tulemusena nentisime, et ¾ Haljala Kooli noortest on hämaras-pimedas täitsa nähtavad – olgu selleks siis helkur, helkiv kott/ kindad, helkiv müts, päris mitmel on helkureid-helkivaid esemeid rohkem kui üks ja need kenasti jaotunud ka – midagi koti küljes, midagi jope küljes, väiksematel helgivad näiteks ka jalatsid ja mitmel olid küljes ka helkurpaelad! Siiski-siiski – pea 60 õpilast oli meil hämaras-pimedas puha nähtamatud – nende hulgas päris palju autoga kooli toodavaid lapsi, kes peaksid ka siiski silmapaistvad olema!, aga ka alevi- ja bussilapsi. Peale koolinädalat pikkust selgitustööd võttis õpilasesindus reede hommikul uuringu uuesti ette – „nähtamatuid“ oli alles jäänud vaid mõni üle 20, kes lubasid samuti koju minnes kohe asjaga tegeleda. Need, kel helkurit kodus ootamas ei olnud, said kohe ka helkuri külge.

Loodame kogu kooliperega, et varsti saab igauhele tavaks oma silmapaistvusele igal hommikul pilk heita ja veenduda, et olen nähtav. Helkur on odavaim elukindlustus!

Greete Toming
Arendusjuht
Haljala Kool

Virumaa naisrühmad kohtusid Võhmal

Laupäeval, 4. novembril olid Võhma Seltsimaja naisrahvatant-surühm “Krõtake” liikmed põnevil, sest ootasid külla Virumaa naisrühmi, et juba seitsmendat korda koos tansida ja tähistada Virumaa naisrühmade karakterpäeva. Seekord oli päeva teemaks “Tants läbi aja”. Kohale saabus seitse naisrühma üle terve Virumaa.

Krõtake avas oma vallatu ja rõõmsa etteastega tantsupäeva, mis-järel tervitas kõiki kohaletulnuid Lääne-Virumaa rahvakultuurispetsialist Mare Taar.

Seejärel rändasime ajas tagasi. Meile esinesid ja õpetasid vanaaegseid õukonnatantse külalised Rakvere ajaloolisest tantsuansamblist Fioretto.

Edasi järgnesid naisrühmade kodus ettevalmistatud etteasted, mis olid kõik omanäolised ja lõbusad ning tekitasid vaatajates palju eluvust.

Päeva viimases osas saime aimu kaasaegsest tantsust, mida tutvustas meile Pääsu-Liis Kens, viies esmalt läbi väikese treeningtunni ja seejärel esines ise.

Meie, rahvatantsijate, jaoks oli see väga huvitav kogemus, mis tiris meid jõuga oma harjumustest ja mugavustsoonist välja. Aga see just tantsupäeva eesmärk oligi.

Õhtu lõpetas ja külalised juhatas koduteele lühikese muusikalise etteastega meie omakandi suurepärase muusik Ahti Bachblum.

Nagu tavaks saanud, siis õhtu lõpus valitakse ka uus tantsupäeva korraldaja. Sel korral naeratas loosiõnn ainsana Ida-Virumaad esindanud RTA Virulane naisrühmale, kellele sai üle antud tantsupäeva rändkarikas ja kellelt jääme nüüd järgmise tantsupäeva kutset ootama.

Aitäh Vallatud kurvid, Metsalilled, Virvering, Sõmeru Sõsarad, RTA Virulane naisrühm, Tantsumaia ja Jäneda Mõisapiigad! Tänu teile sai teoks üks vahva ja meeleolukas tantsupäev.

Võhma Seltsimaja naisrahvatant-surühm “Krõtake”

Haljala Kultuuriselts kutsub tegutsema

Haljala Kultuuriselts annab teada, et oleme nüüd jälle aktiivsemalt avatud. Korraldame nii põhjusega kui põhjuseeta kokusaamisi. Kohvitame, joome teed, sööme kooki ja lobiseme ning sisustame aega kultuuriselt.

Lisaks sokkide kudumisele ja verivorstide valmistamisele on novembris ja detsembris plaanis veel küünlarooside meisterdamine, seebi keetmine ja jõuluehete ning jõulupärgade meisterdamine. Peagi valmib ka savituba, kus üheskoos keraamikamaailma avastada.

Ideid, mõtteid ja plaane on veelgi ning ootame ka vallarahva ettepanekuid ja osalemist mõnusates koostegemistes.

Hoia pilku peal Haljala Kultuuriseltsi FB lehel ja rahvamaja infoseinale.

Tuletame meelde, et lobisemine pikendab eluiga ja parandab immuunsüsteemi, niisiis kutsume kõiki kultuuriselt lobisema.

Annika Pärnamägi
MTÜ Essu Selts

Merli Tammi-Jõeveer
Haljala Kultuuriselts

Vihulas tähistati halloween'i

31. oktoobril toimus Vihulas Vösu kooli lasteaiarühmadele üks tõeliselt lõbus ja hoogne halloween'i pidu. Kohale olid tulnud nõiad, kummitused, zombid, superangelased, muinasjututegelased kui ka kõndivad kõrvitsad ja neid saatvad raudrüüdes rüütlid.

See tõeliselt uhke peoseltskond tegi alustuseks ühe lõbusa ühitantsu, pärast mida said osalejad kavandada suurtele plakatitele uhkeid halloweeni losse, just selliseid, millistes kõik need nõiad, kummitused ja teised tegelased ise elada sooviksid. Laste fantaasia ei olnud otsa ega äärt, üks loss sai uhkem kui teine!

Vahvad lossikavandid valmis, ootas peolisi mõnusa muusika saatel väike snäki- ja joogipaus, pärast mida võis alata peo kõige ägedam osa: halloween'i disko! Hoogsaid muusikapalasid ning lõbusaid tantsusamme saatsid värviline lasershow ja elevust tekitav mullimasin, mis täitis lühikese aja jooksul pea terve saali

seebimullidega.

Disko lõppedes võisid kõik osalised tõdeda, et tegemist oli väga meelde jääva ja lõbusa halloween'i peoga ning väsinud kuid õnnelikud osalised said rahuolevatena suunduda diskolt

tagasi oma lasteaiarühmadesse, et seal siis juba väiksemalt ja vaiksemalt halloween'i edasi tähistada.

Eliise Tust
Vihula Särasisilmade õpetaja

Essu Selts tähistas oma 20. tegutsemisaastat mõttetalgute ja peoga

Tähistasime MTÜ Essu Seltsi 20. sünnipäeva 28. oktoobril, mil korraldasime päeval mõttetalgud ning õhtul meeleolu-ka sünnipäevapeo Essu mõisas.

Mõttetalgutel osalesid armsad essukad ning armsad naabrid, et ühiselt anda sisendit Essu arengukava loomisse. Arutelud olid sisukad, saime palju mõtteainet ning materjali, et MTÜ liikmetega Essu arengukava kirjutamisega edasi liikuda.

Päev jätkus Essu mõisas suurejoonelise ja meeleoluka sünnipäevapeoga. Saal oli tuled ehtes, pidulised särasid ja nautisid ning õhtu oli täis naeru, tantsu, muusikat ning ilusaid etteasteid. Oleme väga tänulikud Essu mõisa pererahvale, et nad toetasid meie päeva ja aitasid selle just nii ilusaks ja heaks luua, kui see oli. Aitäh teile veelkord! Tantsumuusikat mängis Meelis Kesküla, kes sai pidulistelt ülivõrdes kiidusõnu. Aitäh, Meelis! Tantsuplats oli kogu peo kestel rahvast täis ning melu ei vaibunud hetkekski. Õhtut aitasid ilusamaks luua etteasted – külalisi tervitasid Haljala Segakoor Sven Rannari juhendamisel. Silmailu ja rõõmu pakkusid armsad Kunda rahvatantsijad – Kõkutajad Riin Unduski juhendamisel ning Laanetagused Enna Laanemäe juhendamisel. Aitäh teile kõigile veelkord!

Õigelt sünnipäevapeolt ei puudunud ka tort – aitäh, Triinu Tordid, maitsva ja ilusa tordi eest!

Suur kummardus ja tänu kõikidele pidulistele – teie tegite selle peo! MTÜ juhatuse liikmed poetasid õhtu jooksul nii mõnegi rõõ-

mupisara. Uute kohtumisteni!

Oled sel aastal sõeluuringu sihtrühmas? Tervisekassa tuletab meelde, et kutse kehtib veel aasta lõpuni

Tervisekassa tuletab rinna-, emakakaela- ja jämesoolevähi sõeluuringute sihtrühma kuuluvatele inimestele meelde, et kuni selle aasta lõpuni on neil võimalik veel sõeluuringul osaleda. Kui kutset pole tulnud, tasub oma eesti.ee andmed üle vaadata.

“Innustame aegu broneerima kõiki, kes kuuluvad sel aastal mõne vähi sõeluuringu sihtrühma, kuid pole veel jõudnud uuringul osaleda. Üle Eesti on veel igale sõeluuringule aegu saada,” ütles Tervisekassa sõeluuringute teenusejuht Maria Suurna.

Sageli tunnevad sihtrühma kuulujad muret, et nad pole sõeluuringul osalemise kutset saanud. Kutsed saadetakse elektrooniliselt, kasutades selleks eesti.ee teavitusteenust. E-kutse saavad sõeluuringu sihtrühma kuuluvad inimesed, kelle eesti.ee e-post on suunatud oma isiklikule meiliaadressile või märgitud rahvastikuregistrisse. Kui kutset pole meilile tulnud, tuleb eesti.ee keskkonnas oma kontaktandmed üle kontrollida.

“Tervisekassa saadab ka SMS-meeldetuletusi, mistõttu palume lisaks e-mailile ka oma mobiiltelefoni number üle kontrollida. Muidu võib juhtuda, et meeldetuletus läheb valele inimesele, kes tegelikult ei kuulu sõeluuringu sihtrühma. Oma

andmeid üle vaadates saab aga igauks veenduda, et riik ei saada talle vale inimese teavitusi,” sõnas Suurna.

Novembri alguse seisuga on kõige rohkem osaletud rinnavähi sõeluuringul, mille osalemismäär on 54% ja kuhu on end nüüd ka lihtsam kirja panna. Kui varem sai digiregistratuuri kaudu vaid vähestesse kliinikutesse aega panna, siis praegu on võrreldes aasta algusega olulisemalt rohkemad kliinikud digiregistratuuriga liitunud.

Vähem on käidud aga jämesoolevähi ja emakakaelavähi sõeluuringul, kus osalusmäär on vastavalt 46% ja 41%. Kuna sõeluuringuid korraldatakse vaid kindlale vanuserühmale sõltuvalt vähitüübist kahe või viie aasta tagant, on regulaarne osavõtt äärmiselt oluline. Uuringuga on võimalik leida vähieelsed muutused enne haiguse ja sümptomite tekkimist, mil neid saab edukalt ravida. “Kui mõne sõeluuringu puhul tekib aja leidmisega probleeme, võtke lahenduse

leidmiseks kindlasti ühendust Tervisekassa klienditeenindusega numbril +372 669 6630,” julgustas Suurna.

KEDA OODATAKSE 2023. AASTAL SÕELUURINGULE?

Rinnavähi sõeluuringule oodatakse 50–69-aastaseid naisi sünniaastaga 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971 ja 1973.

Emakakaelavähi sõeluuringule oodatakse 30–65-aastased naisi sünniaastaga 1958, 1963, 1968, 1973, 1978, 1983, 1988 ja 1993.

Jämesoolevähi sõeluuringule oodatakse 60–68-aastased mehi ja naisi sünniaastaga 1955, 1957, 1959, 1961 ja 1963.

Rinna- ja emakakaelavähi sõeluuringut teostavate kliinikute kontaktid ja üle Eesti sõitvate mammograafiabusside ajakava leiab www.tervisekassa.ee/soeluuringu-kontaktid.

Jämesoolevähi uuringul osalemiseks tuleb võtta ühendust oma perearstiga, kes väljastab proovikomplekti. Proovi saab teha mugavalt kodus ning seejärel ettemakstud ümbrikus saata laborisse.

Sõeluuringute kohta saab lisainfot küsida oma perearstilt või kirjutades info@tervisekassa.ee ning helistades 669 6630. Vaata ka lisaks www.sõeluuring.ee.

Muinsuskaitseamet kuulutas välja aastaauhindade laureaadiid

Muinsuskaitseamet kuulutas 2. novembril toimunud tunnustussündmusel välja Muinsuskaitseameti aastaauhindade laureaadiid. Sündmusel tunnustati 2023. aasta kõige silmapaistvamaid restaureerimis- ja ehitustöid, inimesi, avastusi ja tegusid kokku 16 kategoorias.

„Kultuuriväärtused on hindamatu varasalg ja nende hoidmine ühiskondlik kokkulepe, mis käib ajalooga kultuurriigi juurde. Iga korda tehtud mälestis aitab muuta meid ümbritsevat väärtuslikumaks ning teeb meid inimestena teadlikumaks oma minevikust. Kuid ükski mälestis ei säili ega hoolitse enda eest ise. Seepärast täname ja tunnustame neid, kes kultuuripärandi hoidmisel olulist tööd teevad,“ rääkis kultuuriminister Heidy Purga.

Tänuisündmusel tunnustati 16 kategoorias kokku rohkem kui 50 nominenti ja laureaati ning enam kui 150 inimest ja asutust, kes erineva rolli läbi on pärandi hoidmisesse ja arendamisesse panustanud.

“Kultuuripärandi hoidmine ei ole lihtsalt meie mineviku jälgede säilitamine, vaid elav osa meie olevikust ja tulevikust. See on lõimunud meie igapäevase eluga ning pakub praegu ja edaspidigi iga päev rõõmu, uhkust ja inspiratsiooni,” sõnas aastaauhindade hindamiskomisjoni juht, Muinsuskaitseameti peadirektor Marilyn Mikhelson.

Tunnustussündmusel peetud kõnes rõhutas Mikhelson koostöö olulisust, kutsudes üles üheskoos nii rõõmsaid hetki tähistama kui väljakutseid lahendama. “Koos ületame kõik takistused, lahendame ükskõik kui suured väljakutsed ning leiame uusi ja nutikaid viise, kuidas meie pärandit hoida ja edasi anda. Koostöö on nagu sümfonia – meie kõigi panus on oluline ning igaühe eriline hää laseb võimalikuks imelise suurejoonelise tulemuse,” ütles Mikhelson.

Haljala vallast pälvis aasta leiu tunnustuse Haljala kiriku torninišside leide.

Haljala kiriku fassaaditööde käigus tuli välja Eesti keskaegsete kirikute seas seninägematu leid – kolm kinnimüüritud torninišši, mis avati ja mida

Haljala kiriku torninišš.

on plaanis konserveerida. Nišside tagaseintesse on müüritud puidust kinnitusklotsid ja kõige parempoolsema puhul ka põikitala, mille funktsiooni võib vaid oletada, kuna seni ei ole midagi sellist Eesti kirikutes leitud. Ootame põnevusega, mida räägib niššides olnud puidu vanuse määramiseks tellitud uuring!

Muinsuskaitseamet tänab ja tunnustab tähelepaneliku töö eest EELK Haljala Püha Mauritiuse Kogudust, Martin Kämerit OMA Fassaad OÜ-st ning Leho-Toomas Tompsi.

Artikkel refereeritud Muinsuskaitseameti kodulehelt.

Sinu sekkumine võib päästa kellegi elu

2023. aasta 8. novembri seisuga registreeris Politsei- ja Piirivalveamet kokku pea 6100 vägivald lakuritegu, millest enam kui 45% olid lähisuhtevägivalda juhtumid. Keskmiselt kannatas iga päev vaimse-, füüsilise-, majandusliku-, seksuaalse- või kübervägivalda all ligi 9 inimest.

Vägivalda all kannataval inimesel on sageli raske abi otsida, mistõttu on kõrvalseisjad need, kes võivad aidata murda seda pealtnäha surut ringi. Nende sekkumine võib päästa kellegi elu – just seetõttu on ülioluline, et igaüks meist märkaks ning julgeks pakkuda abi!

Lähisuhtevägivald on varjatud probleem, mis jääb tihti koduseinte vahele. Kuidas tunda ära, et su lähedane või sõber on sattunud ohvriks?

LÄHISUHTEVÄGIVALDA MITU NÄGU

Lauri* on armuke. Kuna mehe käitumine on viimasel ajal muutunud, kahtlustab Laura, et tal on kõrvalekalde, kuid Lauri eitab seda. Ta õigustab end ja üritab jätta naisele mulje, et ta on “hull” ning kujutab kõike ette. Selle näite puhul võib tegemist olla vaimse vägivaldaga. Ühel hetkel jõuab Laura ja Lauri suhe etappi, kus iga väiksegi tüli eskaleerub ja nii tekivad naise kehale sinikad ja kriimustused – need põhjustavad talle valu ning Laural on hirm oma elu ees. Selle näite puhul on juba tegemist füüsilise vägivaldaga, mis on kõige kergemini tuvastatav vägivalda liik. Üldjuhul eelneb sellele vaimne vägivald.

Margus on oskuslikult suunanud Marit koormama ennast erinevate rahaliste kohustuste-

ga nagu maja laen, autoliising, kommunaalkulud jne. Kuna Mari hakkamasaamine sõltub nüüd Marguse sissetulekust, on temaga kerge manipuleerida. Selle näite puhul võib tegemist olla majandusliku vägivaldaga.

Kati ja Kaur läksid lahku, kuid enne seda jõudis neiu noormehe teadmata paigaldada tema telefoni tarkvara, mille kaudu saab infot, kus ja kellega viimane suhtleb. Neiu levitab sotsiaalmeedias Kauri isiklikke fotosid ja videoid ning ähvardab tema sõpru või tuttavaid suhtlusäppide või sõnumite teel. Selle näite puhul võib tegemist olla kübervägivaldaga.

Artur ja Alina on omavahel suhelnud juba mõnda aega. Noormees kutsus neiu sõbra juurde peole, kus pakutakse ka alkohoolseid jooke. Alina ärkab hommikul paljalt sõbra voodis ning mõistab ühtäkki, et toimunud on miski, mida ta ei mäleta. Seksuaalvägivald on vägivald, kus üks osapoolt on oma ohvrit kuritarvitanud vastu tema tahtmist seksuaalsel teel.

Lähisuhtevägivalda all kannatavat inimest iseloomustab pidev hirmutunne ja valvelolek. Ta võib karta, et vägivald muutub tõsisemaks või ta jääb lastest ilma. Lisaks hirmule võib abi otsimist raskendada ka häbitunne. Inimene võib ekslikult arvata, et teda ei usuta või süüdistatakse vägivalda provotseerimises ning et teda ei saagi aidata. Seetõttu on ülioluline, et kõrvalseisjad toetaksid inimest ja annaksid vägivallakahtlustest kohe teada.

MÄRKA OHUMÄRKE

Vägivaldale viitavaid märke on

palju. Neist esimene on muutus käitumises. Kui varem sotsiaalne sõber väldib väljas käimist, muudab oma käitumist partneri juuresolekul, ei räägi oma eraelust ning on endasse tõmbunud, võib see olla märk vägivaldsest suhtest. Samamoodi näitavad silmatorkavad muutused laste käitumises, et kodus ei pruugi kõik korras olla.

Füüsilisest vägivaldast võivad anda märku verevalumid, vigastused, mistõttu võib inimene sageli töölt või koolist puududa. Kuigi vaimne vägivald ei jäta füüsilisi jälgi, kaasnevad sellega suurem stress, ärevus ja halvenenud tervis. Pidev halb enesetunne, suutmatus keskenduda ja ülitugev reaktsioon vigadele näitavad, et midagi on valesti. Vabanduste ja õigustuste otsimine oma lähedase halvale käitumisele võib samuti tähendada, et suhtes ei ole kõik hästi. See on sage vanemaealiste inimeste puhul, kes oma laste vägivaldset ja halvustavat käitumist varjavad või pehmendavad. Eakate vähene teadlikkus vägivaldast ja sõltuvus väärkohtlejust võib tõsta riski, et neid kasutatakse ära majanduslikult või jäetakse hooletusse. Eakate hooletusse jätmisele võivad viidata määrdunud riided, hoolitsemata juuksed, kõhnumine või katkised abivahendid.

Ootamatult võlad, kommunaalteenus (vesi, elekter) väljalülitamine või soodsa elamispinna otsimine olukorras, kus inimesel oli varem oma kinnisvara, võib viidata majanduslikule vägivaldale.

JULGE PAKKUDA ABI

Märgates muutust oma lähedaste või tuttavate käitumises ole julge ja

juhi sellele delikaatselt tähelepanu. Uuri, kuidas tal läheb või mis tema elus toimub. Kui Sa ei tea, kuidas seda teha, küsi sekkumiseks nõu sotsiaalkindlustusameti spetsialistidelt ööpäevaringselt ohvriabi kriisitelefoni 116 006.

Valjud hääled naabrite juurest võivad samuti viidata vägivaldale. Kui kahtlustad, et midagi on valesti, siis suure tõenäosusega nii ongi. Oma mure väljendamine on alati põhjendatud ega tee kellegi kahju, kuid võib päästa kellegi elu. Kui naabrite juurest kostub karjumist, vägivaldale viitavaid hääli või appikarjeid, siis teavita koheselt politseid telefonil 112. Samale numbrile helista ka siis, kui näed tavalisel pealt näiteks kaklust või miskit muud, kus läheb vaja politseinike abi.

Juhul kui saad teada, et keegi sinu tuttavatest või lähedastest on sattunud seksuaalvägivalda ohvriks, pea meeles, et värskest toimunud juhtumite korral on ääretult oluline, et inimene jõuaks esimesel võimalusel seksuaalvägivalda kriisiabikeskusesse (SAK). SAKi saab pöörduda, kui juhtumist on möödas kuni 7 päeva. SAKid töötavad neljas Eesti piirkonnas ning nende kontaktid on leitavad sotsiaalkindlustusameti ohvriabi lehel www.palunabi.ee/seksuaalvagivald.

Naistevastase vägivalda ohvrid saavad vajadusel koos lastega pöörduda naiste tugikeskustesse, mis asuvad igas maakonnas ja pakuvad tuge 24/7 ning soovi korral anonüümselt. Info nende kohta on leitav samuti sotsiaalkindlus-

tusameti ohvriabi lehel www.palunabi.ee/naiste-tugikeskused.

ÄRA UNUSTA ENDA TURVALISUST

Märgates vägivalda on oluline, et enne sekkumist mõtled hoolikalt enda turvalisusele, mistõttu soovitage kriitilistes olukordades helistada politseisse ning võimalusel lahkuda ohtlikust paigast. Kui kuritegu saab ära hoida viga saamata, püüa kurjategijaid takistada. Tihti piisab sellest, kui annad valju häälega märku, et neid on märgatud.

* Kõik artiklis kasutatud nimed on väljamõeldud.

Lenne Indov

Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi põhitreenuse juht

Pea meeles, et meist keegi ei ole vägivalda eest kaitsnud, kuid oluline on teada, et sellest on alati väljapääs. Kuna kannatanutel endil on tihti raske abi otsida, on lähedastel ja tuttavatel suur roll märgata ja abi pakkuda. Kõige tähtsam on võtta julgus kokku ja teha esimene samm, et leida vägivaldsest suhtest väljapääs.

Helista nõu saamiseks sotsiaalkindlustusameti ohvriabi kriisitelefoni **116 006** (välismaalt helistades +372 614 7393), pöördu naiste tugikeskusesse või teavita kohe politseid telefonil **112**.

Ära jää ükskõikseks enda ega teiste suhtes. Vägi-valdne suhe on lõpetamist väärt.

Täiendavad abivõimalused:

116 111 – sotsiaalkindlustusameti ööpäevaringne lasteabitelefoni

660 6077 – sotsiaalkindlustusameti vägivaldast loobumise tugiliin

116 123 – sotsiaalkindlustusameti emotsionaalse

toe ja hingehoiu telefon (kell 10-24 emotsionaalse toe nõustajad, kell 16-24 hingehoiu nõustajad)

www.palunabi.ee – sotsiaalkindlustusameti ohvriabi veebileht, kust saab nõu mh tekstivestluses

www.lasteabi.ee – sotsiaalkindlustusameti lasteabi veebileht, kust saab nõu mh tekstivestluses

Naiste tugikeskused – www.sotsiaalkindlustusamet.ee/abivajav-laps-ja-taiskasvanu/abi-vagivalda-ohvriabi/naiste-tugikeskused#naiste-tugikeskuste-kontaktid

Tugi seksuaalvägivalda ohvritele – www.sotsiaalkindlustusamet.ee/abivajav-laps-ja-taiskasvanu/abi-vagivalda-ohvriabi/seksuaalvagivalda-ohvrite-kriisiabi

Vaimse tervise veebinõustamine – sotsiaalkindlustusameti pakutav tasuta teenus inimestele, kelle igapäevaelu ja toimetulek on häiritud või kelle elus on pingeid ja raskusi. Broneeri aeg siin: www.palunabi.ee/vaimne-tervis

SÜNDMUSED HALJALA VALLAS

18.11 kell 17 - vestlusõhtu telemees Kristjan Ojanguga Karepa rahvamajas.
18.11 kell 17 - kontsert "Muusika Maagia" Vihula mõisas.
23.11 kell 19 - Pille Pürgi autobiograafiline humoorikas etendus „Kõbus ja lõbus“ Haljala rahvamajas.
25.11 kell 14 - Pärastlõuna Artur Rinne lauludega Võsu rannaklubis.
1.12 kell 11 - laste jõuluetendus "Okkiline lugu" Võsu rannaklubis.
3.12 kell 16 - adventiküünla süütamine ja kontsert. Esineb Ahti Bachblum.
9.12 kell 17 - Paul Neitsov „Jõuluteraapia 2023“ Vihula mõisas.
10.12 kell 16 - Maarja-Liis Ilus ja Noorkuu "Jõulukontserdid" Vihula mõisas.
10.12 kell 16 - adventikontsert Haljala kirikus. Esineb Haljala segakoor.
17.12 kell 10 - kontsert-jumalateenistus. Esineb Rakvere ja Kuusalu meeskoor.

17.12 kell 18 - adventikontsert Võsu Rannaklubis. Esinevad Merit ja Märten Männiste.
18.12 kell 19 - Komöödiateatri etendus kahes vaatuses „Lumevangis“ Haljala rahvamajas.
29.12 kell 20 - Haljala Rahvamaja vana-aastapidu.

Haljala vallas toimuvate sündmustega saab kursis olla ka internetis: www.haljalarahvamaja.ee või facebookis: Sündmused Haljala vallas

Palume saata info Haljala vallas toimuvate sündmuste kohta ka aadressile: sven.rannar@haljalavald.ee

ADVENDIKONTSERT

Võsu Rannaklubi

KohvikTeater

17. detsembril

kell 18.00

Merit ja Märten Männiste

Pilet 15 €

Õpilased ja pensionärid 10 €

Piletite eelmüük 5335 9340 Lii

(eelmüügi piletil kohv ja kook hinna sees)

MTÜ VÕSU RANNAKLUBI

KUTSUB PEOPLE:

VÕSU

AASTAVAHEBUS

2024

31. DETSEMBER

VÕSU RANNAKLUBI, UKSED 20.00

ÕHTUJUHT: ILJA GOLOMB

THE SKYLINE LIVE!

LAUDADE BRONEERIMINE JA PILETITE MÜÜK: LIJ UNDSK (53359340)

KOHAPEAL TOITLUSTUS - TELLI SUUPISTED LAUALE VALMISI! AVATUD BAARI!

PILET: EELMÜÜGIST 20€ KUNI 22. 12, PENSIONÄRIDELE 10€. KOHAPEAL 30€

Adventiaeg Haljals

3. DETSEMBER

kell 10 - Jumalateenistus

kell 16 - Adventiküünla süütamine ja kontsert kirikus. Esineb Ahti Bachblum

10. DETSEMBER

kell 10 - Teise advendi missa

kell 16 - Adventikontsert kirikus. Esineb Haljala segakoor

17. DETSEMBER

kell 10 - Kolmanda advendi kontsert - Jumalateenistus. Esineb Rakvere ja Kuusalu meeskoor

24. DETSEMBER

kell 10 - Neljanda advendi missa, leenipüha

kell 18 - Jõulujumalateenistus

25. DETSEMBER

kell 10 - Esimese jõulupüha jumalateenistus

OKKALINE LUGU

OSADES: PRIIT OÕVEL, TANEL BERGMANN, KADRI BERGMANN

KOSTÜÜMID: JANA VOLKE

VÕSU RANNAKLUBIS

1.detsembril kell 11.00

Pilet 5 €

Perepilet alates 3 inim. 10 €

Piletite broneerimine 5335 9340 Lii

LAVASTUS, LUGU JA LAULUD: SÖBER Teater

ESIETENDUS 01.DETSEMBRIL 2014

TEL +372 56 918 211

info@teatersober.ee

www.teatersober.ee

Teater Söber

KAITSELIIDU RUTJA ÕPPEVÄLJAK

INFOGRAAFIK NOVEMBER 2023			
Kuupäev	Harjutuse toimumisaeg	Harjutuse tüüp	Märkused
30.10-04.11	08:00-20:00	väljaõpe	
04.-05.11	09:00-18:00	laskmine	
06.-10.11	09:00-18:00	väljaõpe	
07.-09.11	09:00-19:00	laskmine	
11.nov	09:00-20:00	laskmine	
25.-26.11	09:00-19:00	laskmine+taktika	

TÄHELEPANU! HEISATUD PUNASE LIPU KORRAL ON RUTJA ÕPPEVÄLJAKU TERRITOORIUMILE SISENEMINE ILMA VALDAJA LOATA RANGELT KEELATUD!
Kui õppeväljakul toimub tegevus, on sinna minek keelatud. Õppeväljaku graafikusse võib tulla muudatusi.

Telefon: +372 717 9649
Rutja vastutav isik: rutja@kaitseliit.ee, 57703282

Karepa Selts kutsub

rahvamajja

31. detsembril

Aastavahetuse peole

Maja avatakse kell 21

Taavi Taar hakkab mängima kell 22

Laua katab igaüks ise, kohv on maja poolt

Pilet 10€

ÕNNITLEME VANEMAI

MARIS JA AIVO PÕDRA

POEG ARMIN SÜNDIS 08.10.2023

EVA-LOTA KARILA JA RICHARD TULAIKAN

TÜTAR AYZA SÜNDIS 10.10.2023

CHRISTI JA JAAK VERTE

TÜTAR SÄRA SÜNDIS 10.10.2023

ÕNNITLEME!

98

ELSE MELANIE TRAKS

23. november

95

ELGA LOEMAA

11. november

92

AINO ANTONS

7. november

90

ANTONINA LEVARTOVSKI

6. november

EPP-HELINA ISOP

26. november

89

HILMA PLOOM

17. november

LAINE LYDIA KIRS

18. november

JOOSEP-LEONHARD SESTVERK

30. november

88

REIN MOOSES

20. november

87

SILVI BACHBLUM

10. november

JAAN PINNA

20. november

86

MARGUS LEEMETS

7. november

VAIKE PEETERMANN

21. november

MARET-HELENE SEENE

28. november

ANATOLI ŠEREMET

30. november

84

AIDE REINEBERG

8. november

HILVE RANDVIIR

9. november

82

LAINE PIIBEMAA

9. november

KARL-UGAR VAINU

16. november

VELLO PALMISTE

18. november

VILMA SALLASTE

25. november

80

MEEDI MAURER

18.november

75

JAAN NURK

13. november

VIIU NURMESSOO

21. november

JUTA OJANG

23. november

70

URMAS KAJA

4. november

LAINE ANTONIS

9. november

SIRJE KANGUR

10. november

Haljala vallalehes õnnitletakse väarikasse ikka jõudnud vallakodanikke. Palume vallalehe toimetust teavitada tel +372 5194 7655 või e-posti aadressil leht@haljalavald.ee soovist mitte oma nime vallalehes õnnitluste juures avaldada.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

ILMA SOOVER

04.08.1937-07.10.2023

MAILA LUKE

14.01.1943-08.10.2023

ENN LIIVANDI

26.02.1951-12.10.2023

SIRJE KÜNNAPUU

25.10.1945-28.10.2023

AIME JÕEÄÄR

29.04.1939-31.10.2023

Haljala Valla Sõnumid

VÄLJAANDJA: Haljala Vallavalitsus

telefon 510 6244;

325 8630

e-post haljala@haljala.ee

KONTAKT: leht@haljalavald.ee

TIRAAŽ: 2100

TRÜKK: Printall AS

KÜLJENDUS: MK Meedia OÜ

KOJUKANNE: Omniva

Kaastööd ja reklaami avaldamise soovid edastada hiljemalt kuu 15. kuupäevaks toimetuse meiliaadressile.

Koguduse leht

Ilumäe Käsmu Haljala Vainupea Esku
November 2023

- 1. november - kõikide pühakute päev
- 2. november - hingedepäev
- 10. november - mardipäev, reformaator Martin Lutheri sünniaastapäev (1483-1546)
- 25. november - kadripäev
- 26. november - igavikupühapäev. Kuningas Kristuse püha
- 30. november - apostel Andreaese päev ehk andresepäev
- 3. detsember - advendiaja 1. pühapäev, kirikuaasta algus
- 10. detsember - advendiaja 2. pühapäev

Anna mulle arusaamist panna tähele Sinu seadust ja seda pidada kõigest südamest! (Ps 119:34)

JUMALATEENISTUSED JA TEATED

ILUMÄE KIRIKUS JA KOGUDUSES

Armulauaga jumalateenistused kl 13
5. ja 19. novembril Leerimajas.

KÄSMU KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused igal pühapäeval kl 15.
Paaritutel pühapäevadel jutlustab koguduse diakon Tia Vene.
Käsmu koguduse piiblitunnid toimuvad kord nädalas, üldjuhul neljapäeviti või reedeti kl 19-20.30.
Hommikupalvused igal hommikul kl 8.30-9.00 .

HALJALA KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused igal pühapäeval kl 10, II ja IV pühapäeval on jumalateenistused armulauaga, I ja III pühapäeval toimuvad sõnajumalateenistused. Pärast missat on kaetud kohvilaud.
Haljala koguduse piiblitunnid toimuvad iga kuu kolmandal kolmapäeval koguduse kantseleis Rakvere mnt 12, II korrus, kl 19-20.30.

ESKU KABELIS

Jumalateenistused toimuvad kaks korda kuus, iga kuu II ja IV pühapäeval kl 12.30. Kaetud on armulaud.
Ajavahemikul pärast jõulupüha ja enne ülestõusmispiha Esku kabelis teenistusi ei toimu.

JÕULUAJA JUMALATEENISTUSED JA SÜNDMUSED

ILUMÄE KIRIKUS JA KOGUDUSES

3. detsembril kl 13 esimese advendi armulauaga jumalateenistus Leerimajas.
17. detsembril kl 13 kolmanda advendi armulauaga jumalateenistus Leerimajas.
24. detsembril kl 13 jõululaupäeva jumalateenistus Ilumäe kirikus, laulab Võhma segakoor.
25. detsembril kl 13 esimese jõulupüha armulauaga jumalateenistus Leerimajas.
31. detsembril kl 13 vana-aasta armulauaga jumalateenistus Leerimajas.

KÄSMU KIRIKUS JA KOGUDUSES

3. detsembril kl 16.30 I advendiküünla süütamine ja piparkookide valmistamine Käsmu rahvamajas.
24. detsembril kl 15 jõuluteenistus laululehtedega.
25. detsembril kl 15 I jõulupüha missa.

HALJALA KIRIKUS JA KOGUDUSES

3. detsembril, 1 advent.
10.00 Sõnajumalateenistus.
16.00 Advendiküünla süütamine, kontsert. Musitseerib Ahti Bachblum.
10. detsembril, 2 advent.
10.00 Missa.
16.00 Jõulukontsert. Haljala segakoor.
17. detsembril, 3 advent.
10.00 Kontsert jumalateenistus, kaasa teenib Rakvere-Kuusalu ühendmeeskoor.
24. detsembril, 4 advent, jõululaupäev.
10.00 Missa, leeripüha.
18.00 Jõuluõhtu jumalateenistus laululehtedega.
25. detsembril kl 10.00 esimese jõulupüha sõnajumalateenistus.
31. detsembril kl 10.00 missa.

ESKU KABELIS

24. detsembril kl 12.30 jõuluteenistus laululehtedega.

VAINUPEA KABELIS

25. detsembril kl 18 jõuluteenistus laululehtedega.

Rääkigem elavatega, kuni veel on aega

Ain Seebloomi joonistus „Käsmu esiema“.

Loodus hääbub. Käes on pime ja aasta kõige vaiksem aeg - hingedeaeg. Teatakse, et juba 1006. a kehtestati katoliiklikus kirikukalendris 2. november hingedepäeva ehk surnute mälestuspäevana. Traditsioon on palju inimpõlvi elavana püsinud. Eesti rahvas on hingedeaega. 29. septembrist - 10. novembrini pidanud, ehk mihklipäevast mardipäevani, mõnel pool lausa jõuludeni. 1990. aastatel levis tava süüdata hingedepäeval kodukendel ja kalmistul lahkunute mälestuseks küünlad.

Rahvakalendrist võib lugeda, et muistsel hingedeajal usuti hingi kodus käivat. Seepärast kehtinud vaikusenõue. Teisiti öeldes: keelatud oli müra tegemine, naermine, kisa-mine, kärarikkad tööd nagu puude lõhkumine, aga ka tubased tööd. Niisiis sobiv aeg vaikuse endasse kogumiseks. Ja laupäevaõhtuti ei võetud tuld kohe üles, vaid istuti üheskoos hämaruses ja peeti videvikku. Meenutati möödunud aegsid. Mälestuste elavdamiseks keedeti vanimaid toite, eriti tanguputru, mida olla ka hingedele välja pandud.

Hämaras on hea palvetada, lugusid vesta, tulevikuplaane pidada. Plaanipidamisel soovitati hästi tasa olla, sest siis olla kergem taibata, missugune on praeguses hetkes peidus olev tulevane aeg. Ootaja saab

vastuse, kui ta kõrv on kuulmiseks lahti ja hing avatud. Mis on hing? Ta on midagi, mis elustab, inimese elavaks teeb. Sel põhjusel hinge hoidmine on inimese hoidmine. Õigupoolest inimene elabki niikaua, kuni teda mäletatakse. Lahkunu elab inimeste mälestustes vaatamata sellele, et on kehist jäädavalt hinge heitnud, lühidalt: surnud. Mäletamine omakorda aitab ka iseenda kohta selgust tuua.

Kui me igaüks paneksime kirja oma elusündmused, saaksid teised seda lugedes meid hiljem meenutada. Seetõttu rääkigem elavatega, kuni veel on aega! Kuidas elava ligimesega enam osaduses olla: mõtel-

gem ja ütlegem rohkem head. Olgem siiralt avatud neile, keda kohtame! Seejärel võime kogeda ehedat kontakti teise inimesega nii, et kohtumine valgustab mõlema hinge. Ilmselgelt särab siis valgus pimeduses ja pimedus näitab oma võlu. Samal ajal valitseb ilusas hinges rahu. Rahu, mis ei ole sellest maailmast, vaid Jumalast. Üleloomulik rahu, mida ei raputa sõjasõnumid ega surm, sest on ülevalt - midagi jäädavalt püsivat. Sedasama jäävat rahu omas ka pühak Toursi Martin (316-397), kelle järgi on nime saanud mardipäev - üks hingedeaja tähtpäevadest. Püha Martini surmapäeva tähistatakse 11. novembril. Legend räägib, et kord

lõiganud ta pooleks oma mantli, et seda lumes külmetava kerjusega jagada. Ligi 1100 aastat hiljem, 10. novembril, sündis aga Eislebenis poisslaps, kes ristiti järgmisel päeval ja kes sai oma nime selle päeva pühaku järgi - Martin Luther. Meie mardipäev ongi nihkunud reformaatori sünnipäevale.

Mardipäevaga lõppesid talutööd väljas ning algas tubaste tööde aeg. Et meie esivanemad elasid hinges-tatud ilmas, siis tänati taevaisandat - päikest, maaemandat - maad, haldjaid. Mardisandid kehasid loodusjõude ja haldjaid. Kui talust talusse käidi, õnnistati talu ja selle asukaid, et uus põllumajandusaasta õnnestuks. Koguti kokku ohvriannid, mis suuremasse talusse või kõrtsi koguti, et siis mitu päeva mardipidu pidada. Alles seejärel võis pulmadega alustada.

Täna, kui igapäevaselt virtuaal-keskkonnas surfame, inimesed enam linna- kui külaelu elavad, tundub vanarahva tõine tavandirikas elu nagu ilus unenägu või imemuinasjutt. On suurepärase, et keegi kunagi kusagil möödunud armastusega salvestanud on, nii et järeltulev põlv seda meenutada ja eeskujuks võtta võib.

Tia Vene
EELK Käsmu koguduse diakon

Muinsuskaitseameti 2023. aasta tunnustused

Haljala kiriku fassadi torniniššid. Foto: Ain Liiva

leiu kategoorias sai üheks kolmest laureaadiks Haljala kiriku fassadi torniniššide leid. Nimelt avastati kiriku fassaadi renoveerimistööde käigus kolm kinnimüüritud torninišši, mis on Eesti keskaegsete kirikute seas seninägematud. Nišid avati ja need on plaanis konserveerida. Niššide tagaseintesse on müüritud

puidust kinnitusklotsid ja kõige parempoolsema puhul ka põikitala, mille funktsiooni võib vaid oletada. Praegu oodatakse puidu vanuse määramiseks tellitud uuringu tulemusi.
Teine aasta leid on Hansakausside aare Rahkla külast. Aasta pärandihoidja kategoorias-

se oli esitatud neli nominenti, kelle seas leidis äramärkimist ka Ilumäe kogudus. Tunnustuse tõi kaasa aastepikkune töö Ilumäe kabeli renoveerimisel ja hooldamisel. Kogudust on selles töös omakorda aidanud paljud rahastajad-koostööpartnrid: Muinsuskaitseamet, PRIA LEADER-programm, Haljala (endine Vihula) Vallavalitsus ja eraannetajad. Eelpool nimetatud kogudustega on oma varasemate tööde kaudu seotud ka selle aasta parimateks restauraatoriteks valitud Isabel Aaso-Zahradnikova ja Aleš Zahradnikov. Nende poolt on taastatud Haljala kiriku portaal ja mitmed kultuurilooliselt olulised hauatähi-sed Ilumäe kirikaas.
Oleme tänulikud, et koguduste panust pärandihoidmisel on tähele pandud ja tunnustatud.

EESTPALVED

Armastuse ja rahu Jumal! Lõpeta Akogu maailmas kõik vaen ja kõik riid ning aita, et kõik rahvad elaksid rahu-s Jeesuse Kristuse eeskuj järgi.

Kõigeväeline Jumal! Kinnita ja hoia meid oma elavas sõnas ja aita meid, et me seda õigesti mõistaksime.

Halastaja Isa! Aita meil olla ustavad meie usaldatud maistes ülesanne-tes. Süüta meie südames armastuse tuli, mis ei lase meil head tehes tüdida ega väsida.

Issand, meie Päästja ja Kuningas! Me lootame Sinu tulemist. Palun valgusta ja juhata meid oma Püha Vaimuga ning aita meil ennast ette valmistada Sinu vastuvõtmiseks.

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK HALJALA PÜHA MAURITIUSE KOGUDUS
Õpetaja Urmas Karileet,
tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
Diakon Ahti Bachblum,
tel 5361 3273, ahti.bachblum@eelk.ee
Juhatuse esimees Margus Punane,
tel 504 9998
a/a E552200221028664113

SA ESKU KABEL (EELK HALJALA KOGUDUS)
Vello Väinsalu,
tel 504 7916, vellovainsalu@gmail.com.
Õpetaja Urmas Karileet,
tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
a/a E942200221046039021

EELK KÄSMU KOGUDUS
Õpetaja Urmas Karileet,
tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee

Juhatuse esimees Kaie Kase, tel 514 1198
Koguduse diakon Tia Vene, tel 5814 1366
A/a EE861010502018079003

EELK ILUMÄE KOGUDUS
Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson,
tel 5345 8594, mlerikson@gmail.com.
Juhatuse esimees Oie Alt,
tel 5809 1356, ilumae@eelk.ee
Kalmistuvaht: Külli Pajuste, tel 5561 3039
a/a EE241010502001277003
Koduleht: ilumae.eelk.ee
facebook.com/ilumaeikirik/

VAINUPEA KABEL
Mario Luik
Vainupea küla selts MTÜ,
tel 5 559 8316, marioluik@gmail.com
www.vainupea.ee